

ANTONÍN DVOŘÁK

MASS IN D MAJOR
MESSE EN RÉ MAJEUR

op. 86

ORGAN VERSION
VERSION D'ORGUE

Critical edition
based on the composer's manuscript
Edition critique d'après le manuscrit
de l'auteur

SPOLEČNOST ANTONÍNA DVOŘÁKA

MŠE D DUR

MESSE IN D – MASS IN D MAJOR – MESSE EN RÉ MAJEUR

KYRIE

ANTONÍN DVOŘÁK, op. 86
(1841 – 1904)

Andante con moto [♩ = 40]

Soprani

Alti

Tenori

Bassi

First system of the musical score for Soprano, Alto, Tenor, and Bass parts. The Soprano part begins with a piano (*p*) dynamic and the lyrics "Ky - ri - e e - lei -". The other parts are silent in this system.

Second system of the musical score. Measures 5-8. The Soprano part continues with "son, e - lei -" and then "[p] - son, Ky - ri - e e - lei -". The Alto part enters in measure 6 with a piano (*p*) dynamic and the lyrics "Ky - ri - e e - lei - son, e - lei -".

Third system of the musical score. Measures 9-14. The Soprano part has dynamics *p*, *mf*, and *f*. The Alto part has dynamics *cresc.*, *mf*, and *f*. The Tenor part has dynamics *cresc.*, *mf*, and *f*. The Bass part has dynamics *p*, *mf*, and *f*. The lyrics continue across the parts.

Fourth system of the musical score. Measures 15-18. The Soprano part has dynamics *ff* and *dim.*. The Alto part has dynamics *ff* and *dim.*. The Tenor part has dynamics *ff* and *f dim.*. The Bass part has dynamics *ff* and *dim.*. The lyrics continue across the parts.

20

son,
son, *p* e - lei - *pp* son,
lei - *p dim.* *pp* son,
son, *p* e - lei - *pp* son,

p Ky - ri - e e - lei - son, e - lei -
Ky - ri - e e - lei -

25

son,
[*p*] Ky - ri - e e - lei - son, Ky - ri -
son,
p Ky - ri - e e - lei -

30

f Ky - ri - e e - lei - son, e - lei -
f e, Ky - ri - e e - lei - son, e - lei - son, e - lei -
f Ky - ri - e e - lei -
f son, Ky - ri - e e - lei - son, Ky - ri -

cresc. 35

son, Ky - ri - e e - lei - son, e - lei -

son, Ky - ri - e e - lei - son, e - lei -

cresc.

e e - lei - son,

40 *cresc.*

Ky - ri - e e - lei - son, Ky -

son, Ky - ri - e e - lei -

son, Ky - ri - e, Ky - ri - e e -

Ky - ri - e e - lei - son, e - lei -

- ri - e e - lei - son, e - lei - son,

son, Ky - ri - e e - lei - son,

- lei - son, e - lei - son, Ky - ri - e e -

- son, Ky - ri -

45 *f*

Ky - ri - e e - lei - son, e -

f Ky - ri - e e - lei - son, e - lei -

lei - son, e - lei - son,

- e e - lei - son,

50

lei - - - son, Ky - ri - e e - lei - -

son, e - lei - son, Ky - ri - e e -

Ky - ri - e e - lei - - son, e - lei - -

Ky - ri - e e - lei - - son, e -

55 *ff*

son, e - lei - son, e - - lei - - - son.

lei - - son, e - - lei - - son.

son, e - lei - son, e - - lei - son.

lei - - son, e - - lei - - son.

Solo [Vers. orch. m. 59-72: Solo (o 4 soli)]
[pp] sotto voce

60

Chris - te, Chris - te e - lei - - son, e - lei - -

Chris - te, Chris - te e - lei - -

65

son, Chris - te, Chris - - - te e - lei - son,

son, e - lei - son,

Solo [Vers. orch. m. 59-72: Solo (o 4 soli)]
mf sotto voce

Chris - te, Chris - te e - lei - -

Solo [Vers. orch. m. 59-72: Solo (o 4 soli)]
mf [sotto voce]

Chris - te, Chris - te e - lei - - son, e - lei - -

Chris - te, Chris - te e - lei - son, Chris - te, Chris - te e - lei -

Chris - te, Chris - te e - lei - son,

son, e - lei - son.

son, e - lei - son.

70

son.

Chris - te,

Chris - te

Christe e - lei -

Chris - te, Chris - te e -

Chris - te, Chris - te e - lei - son, e -

[Tutti] *f*

[Tutti] *f*

[Tutti] *f*

[Tutti] *mf*

mf

75

Chris - te e - lei - son,

son, e - lei - son,

lei - son,

lei - son, e - lei - son,

Chris - te, Chris - te e -

dim.

dim.

dim.

dim.

p

p

p

p

80

lei -

Chris - te, Chris - te

Chris - te, Chris - te e - lei - son, Chris - te

Chris - te, Chris - te e - lei - son,

p

cresc.

cresc.

cresc.

cresc.

[Vers. orch.: S.]

Chris - te e -

85

ff

Chris - te, Chris - te, Chris - te, Chris - te e - lei - son, Chris - te, *ff*

son, e - lei - son, e - lei - son, Chris - te, *ff*

Chris - te, Chris - te, Chris - te e - lei - son, Chris - te, *ff*

lei - son, Chris - te, Chris - te, Chris - te,

pp

90

Chris - te e - lei - son, e - lei - son.

pp

Chris - te e - lei - son, e - lei - son.

pp

Chris - te e - lei - son, e - lei - son.

pp

Chris - te e - lei - son, e - lei - son.

95

Tempo I

p

100

Ky - ri - e e - lei - son, e - lei - son,

p

Ky - ri - e e - lei - son, e - lei - son,

p

Ky - ri - e e - lei - son, e - lei - son,

105

[mf] Ky - ri - e e - lei - son, e - lei - son, e - lei -

cresc. son, Ky - ri - e e - lei - son, Ky - ri - e e - lei -

cresc. son, e - lei - son, Ky - ri - e, Ky - ri - e e - lei -

p Ky - ri - e e - lei - son, e - lei - son, Ky - ri - e e - lei -

[cresc.] *f* *ff*

110

dim. son, e - lei - son, e - lei - son,

dim. son, e - lei - son, e - lei - son, Chris - te, Chris - te e -

f *dim.* son, Ky - ri - e e - lei - son,

dim. son, Ky - ri - e e - lei - son, e - lei - son, e -

p *pp*

115

pp Chris - te, Chris - te e - lei - son, e - lei - son.

lei - son, e - lei - son, e - lei - son.

pp Chris - te, Chris - te e - lei - son, e - lei - son.

lei - son, e - lei - son.

f *ff*

GLORIA

Allegro vivo [♩ = 138]

f

Glo - ri - a in ex-cel - sis De - o, glo - ri - a,

f

Glo - ri - a in ex - cel - sis De - o, glo - ri - a, glo - ri - a,

f

Glo - ri - a in ex - cel - sis De - o, glo - ri - a, glo - ri - a, glo - ri - a,

f

Glo - ri - a in ex-cel - sis De - o, glo - ri - a, glo - ri - a,

5 *ff*

glo - ri - a, glo - ri - a, glo - ri - a in ex - cel - sis, in ex - cel - sis, in ex -

ff

glo - ri - a, glo - ri - a, glo - ri - a in ex - cel - sis, in ex - cel - sis, in ex -

ff

glo - ri - a, glo - ri - a, glo - ri - a in ex-cel - sis, in ex-cel - sis,

ff

glo - ri - a, glo - ri - a, glo - ri - a in ex-cel - sis, in ex-cel - sis,

10

cel - sis De - o, glo - ri - a in ex - cel - sis De - o, glo - ri - a in ex - cel - sis

cel - sis De - o, glo - ri - a in ex - cel - sis De - o, glo - ri - a in ex - cel - sis

in ex - cel - sis De - o, in ex - cel - sis, in ex - cel - sis

glo - ri - a in ex - cel - sis De - o, glo - ri - a in ex - cel - sis, in ex - cel - sis

15 *ff*

De - o, glo - ri - a, glo - ri - a.

De - o, glo - ri - a, glo - ri - a.

De - o, glo - ri - a, glo - ri - a.

De - o, glo - ri - a, glo - ri - a.

20 *pp* *cresc.* 25 *f*

Et in ter - ra pax ho - mi - ni - bus, pax ho - mi - ni - bus

pp *[cresc.]* *f*

Et in ter - ra pax ho - mi - ni - bus bo-nae vo-lun - ta - tis,

pp *cresc.* *f*

Et in ter - ra pax ho - mi - ni - bus bo-nae vo-lun - ta - tis,

pp *cresc.* *f*

Et in ter - ra pax ho - mi - ni - bus bo-nae vo - lun - ta - tis,

p *dim.* *pp* 30 *mf* [*>*]

bo - nae vo - lun - ta - tis. Lau - da - mus

p *dim.* *pp* *mf* [*>*]

bo - nae vo - lun - ta - tis. Lau - da - mus

p *dim.* *pp* *mf*

bo - nae vo - lun - ta - tis. Lau - da - mus

p *dim.* *pp* *mf*

bo - nae vo - lun - ta - tis. Lau - da - mus te.

cresc. 35 *f* *cresc.* [*>*]

te. Be-ne-di - ci-mus te. Ad - o - ra - mus

cresc. *f* *cresc.* [*>*]

te. Be-ne-di - ci-mus te. Ad - o - ra - mus

f

te. Be-ne-di - ci-mus te. Ad - o - ra - mus

Be-ne-di - ci-mus te. Ad - o - ra - mus te,

te. Glo-ri - fi - ca - mus te. Be-ne-di - ci-mus

te. Glo-ri - fi - ca - mus te. Be-ne-di - ci-mus

te. Lau - da - mus - te. Ad - o - ra - mus

f

glo-ri - fi - ca - mus te. Lau - da - mus te.

Vers. orch.: ad - o - ra - mus

40 *ff*

te. Lau - da - - mus te. Ad - o - ra - - mus

te. Lau - da - - mus te, lau - da - mus te. Ad - o - ra - mus

te. Lau - da - - mus te. Ad - o - ra - - mus

Ad - o - ra - mus te. Lau - da - mus te, lau - da - - mus

45

te. Lau - da - mus, lau - da - mus te.

te. Lau - da - mus te, lau - da - mus te.

te. Lau - da - mus, lau - da - mus te.

te. Lau - da - mus, lau - da - mus te. Ad - o - ra - mus

50

Ad - o - ra - mus

Ad - o - ra - mus te. Glo - ri - fi - ca - mus te, glo -

te. Glo - ri - fi - ca - mus te. Ad - o - ra - - mus te. Glo - ri - fi -

55

Ad - o - ra - mus te. Glo - ri - fi - ca - mus te. Ad - o -

te. Glo - ri - fi - ca - mus te. Ad - o - ra - mus te. Glo - ri - fi - ca - mus

ri - fi - ca - mus te, glo - ri - fi - ca - - mus te. Ad - o - ra - mus

ca - - mus te. Ad - o - ra - mus

ra - mus te, ad - o - ra - mus te, ad - o - ra - mus te. Glo - ri - fi -

te. Ad - o - ra - mus te. Glo - ri - fi - ca - mus te. Ad - o - ra - mus te, ad - o - ra - mus

te, ad - o - ra - mus te, ad - o - ra - mus te, ad - o - ra - mus te. Glo - ri - fi -

te. Glo - ri - fi - ca - mus te. Ad - o - ra - mus te. Glo - ri - fi - ca - mus te. te.

60

The musical score consists of four staves. The first three are vocal parts (Soprano, Alto, Tenor) and the fourth is the basso continuo. The key signature has two sharps (F# and C#), and the time signature is common time (C). The lyrics are written below each staff.

Soprano:
ca - - mus te, glo - ri - fi - ca - - mus te. Ad o -
te, glo - ri - fi - ca - mus te, glo - ri - fi - ca - - mus_ te. Ad o -

Alto:
ca - - mus te. Ad-o-ra - mus te. Glo - ri - fi - ca - - mus

Tenor:
Glo - ri - fi - ca - - mus

Basso Continuo:
Glo - ri - fi - ca - - mus

65

ra - - mus te. Glo - ri - fi - ca - - mus te, glo - ri - fi -

ra - - mus te, ad - o - ra - mus te. Glo - ri - fi -

te. Ad - o - ra - mus te. Glo - ri - fi -

te. Ad - o - ra - mus te. Glo - ri - fi -

Vers. orch.
B.: *[Musical notation]*

ca - mus te, glo - ri - fi - ca - mus te.

ca - mus te, glo - ri - fi - ca - mus te.

ca - mus te, glo - ri - fi - ca - mus te.

ca - mus te, glo - ri - fi - ca - mus te.

[Andante con moto ♩ = 84]

[Vers. orch. m. 74-89: 4 soli] *p* 75

Gra - ti - as a - gi - mus ti - bi propter magnam glo -

[Vers. orch. m. 74-89: 4 soli] *p*

Gra - ti - as a - gi - mus ti - bi propter magnam glo -

80

- ri - am tu - - - am.

- ri - am tu - - - am.

[Vers. orch. m. 74-89: 4 soli] *p*

Gra - ti - as a - gi - mus ti - -

[Vers. orch. m. 74-89: 4 soli] *p*

Gra - ti - as a - gi - mus ti - -

85

bi pro - pter magnam glo - - - ri - am tu - - -

bi pro - pter magnam glo - - - ri - am tu - - -

mf *p* *fp rit.* *pp*

mf *p* *fp rit.* *pp*

90 *ppa tempo*

Do - mi - ne De - - us, Rex coe - les - tis,

[Vers. orch.: tutti] *ppa tempo*

Do - mi - ne De - - us, Rex coe - les - tis, De - us

a tempo *pp* *mf*

am, Do - mi - ne De - - us, Rex coe -

a tempo [Vers. orch.: tutti] *pp* *mf*

am, Do - mi - ne De - - us, Rex coe -

95 *f*

Pa - ter o - mni - po - tens.

Pa - ter o - mni - po - tens.

les - tis, Pa - ter o - mni - po - tens.

les - tis, Pa - ter o - mni - po - tens.

Vers. orch.:
s. De - us Pa - ter o -

Solo (*Vers. orch. m. 99-112: Solo (o 4 soli)*)
p sotto voce 100

Do - mi - ne Fi - li u - ni - ge - ni - te, Je - su Chri - ste,

Solo (*Vers. orch. m. 99-112: Solo (o 4 soli)*)
mp

Do - mi - ne Fi - li u - ni - ge - ni - te,

105

Do - mi - ne De - us.

Solo (*Vers. orch. m. 99-112: Solo (o 4 soli)*)
mp

Do - mi - ne Fi - li

Je - su Chri - ste Do - mi - ne De - us.

110

u - ni - ge - ni - te,

mp Je - su Chri - ste, Do - mi - ne,

Solo (*Vers. orch. m. 99-112: Solo (o 4 soli)*)
mp

Do - mi - ne Fi - li u - ni - ge - ni - te,

115

[Tutti] pp Do - mi - ne De - us, *mf* Ag - nus De - i Fi - lius *rit. pp* Pa -

[Tutti] pp Do - mi - ne De - us, *mf* Ag - nus De - i Fi - lius *rit. pp* Pa -

[Tutti] pp Do - mi - ne De - us, *mf* Ag - nus De - i Fi - lius *rit. pp* Pa -

[Tutti] pp Je - su Chris - te, Do - mi - ne De - us, *mf* Ag - nus De - i Fi - lius *rit. pp* Pa - tris. Qui

Un poco lento [♩ = 72]

120

tris.

tris.

tris.

[] Solo sotto voce* Qui tol - lis pec - ca - ta

tol - lis pec - ca - ta mun - di, mi - se - re - re no - bis,

125

Solo m. v. []* Qui

mun - di, mi - se - re - re no - bis, mi - se - re - re no - bis,

Vers. orch.

T. mun - di, mi - se - re - re

f

tol - lis pec - ca - ta mun - di, mi - se - re - re

Solo m. v. []* Qui

Tutti pp mi - se - re - re no - bis, mi - se - re - re no - bis, mi - se - re - re no - bis,

Tutti pp mi - se - re - re no - bis, mi - se - re - re no - bis, mi - se - re - re no - bis,

130

no - bis,

tol - lis pec-ca - ta mun-di mi-se-re-re no - bis, mi-se-re-re no - bis, sus - ci-pe

mi-se-re-re no - bis, sus - ci-pe

mi-se-re-re no - bis, sus - ci-pe

Tutti *p*

Tutti

135

de - pre - ca - ti - o - - nem no - stram. Qui se - des, qui

de - pre - ca - ti - o - - nem no - stram. Qui se - des, qui

de - pre - ca - ti - o - - nem no - stram. Qui se - des,

de - pre - ca - ti - o - - nem no - stram. Qui se - des, qui

f *ff* *ff* *ff*

140

se - des ad dex - te - ram — Pa - tris, qui se - des ad dex - te - ram —

se - des ad dex - te - ram¹ Pa - tris, qui se - des ad dex - te - ram

qui se - des ad dex - te - ram Pa - tris, qui se - des ad dex - te - ram

se - des ad dex - te - ram Pa - tris, qui se - des ad dex - te - ram

[Vers. orch.: B.]

[Meno mosso]

145 *pp* *poco rit.* *ppp*

Pa - tris, mi - se - re - re no - bis.

Pa - tris, mi - se - re - re no - bis.

Pa - tris, mi - se - re - re no - bis.

Pa - tris, mi - se - re - re no - bis.

pp *poco rit.* *ppp* *ppp* *ppp* *ppp*

[Tempo II] Allegro vivo

150 *f*

Quo-ni-am tu so-lus Sanc-tus, quo-ni-am tu so-lus
 Quo-ni-am tu so-lus Sanc-tus, quo-ni-am tu so-lus
 Quo - ni - am tu so - lus Sanc - tus, tu
 Quo - ni-am tu so-lus Sanc - tus, quo - ni-am tu so-lus Do - mi-nus,

155

Do - mi-nus, quo - ni - am tu so - lus Al - tis - si-mus,
 Do - mi-nus, quo - ni - am tu so - lus Al - tis - si-mus,
 so - lus Do - mi - nus, tu so - lus Al - tis - si-mus,
 quo - ni-am tu so-lus Al - tis - si-mus, quo - ni-am tu so-lus Al - tis - si-mus,

ff 160

Je - su Chri - ste, Je - su Chri - ste,
 Je - su Chri - ste, Je - su Chri - ste,
 Je - su Chri - ste, Je - su Chri - ste,
 Je - su Chri - ste, Je - su Chri - ste,

165

Je - su Chri - ste.
 Je - su Chri - ste.
 Je - su Chri - ste.
 Je - su Chri - ste. Cum Sanc - to Spi - ri - tu in glo - ri - a De - i
 Cum Sanc - to Spi - ri - tu in glo - ri - a De - i

[Vers. orch. T.] *ff*

ff Cum Sanc-to

ff Cum Sanc-to Spi-ri-tu in glo-ri-a De-i

Spi-ri-tu in glo-ri-a De-i Pa-tris, cum Sanc-to

Pa-tris, in glo-ri-a De-i Pa-tris,

170

Spi-ri-tu in glo-ri-a De-i Pa-tris, in glo-ri-a De-i

Pa-tris, in glo-ri-a De-i Pa-tris, in glo-ri-a De-i

Spi-ri-tu in glo-ri-a De-i Pa-tris, in glo-ri-a De-i

ff cum Sanc-to Spi-ri-tu in glo-ri-a De-i

175

Pa-tris, cum Sanc-to Spi-ri-tu in glo-ri-a De-i

Pa-tris, cum Sanc-to Spi-ri-tu in glo-ri-a

Pa-tris, cum Sanc-to Spi-ri-tu in glo-ri-a

Pa-tris.

180

Pa-tris. A-men, a-men, a-men,

De-i Pa-tris A-men, a-men, a-men,

De-i Pa-tris. A-men, a-men, a-men,

ff A-men, a-men, a-men,

[Vers. orch.: B.]

187 *ff*

a - - - men, a - men, a - - - men, a - - - -

a - - - men, a - men, a - - - men, a - - - -

a - - - men, a - men, a - - - men, a - - - -

a - - - men, a - men, a - - - men, a - - - -

Vers. orch.: a - - - men, a - men, a - - - men, a - - - -

Maestoso *ff* 190

men, a - - - - men. A - men. -

men, a - - - - men. A - men. -

men, a - - - - men. A - men. -

men, a - - - - men. A - men. -

Vers. orch.: men, a - - - - men. A - men. -

CREDO

Allegro moderato [$\text{♩} = 132$] 5

mezza voce [*mp*] *dim.* *p*

Cre-do in u - num De - um, Pa - trem o-mni-po - ten - tem,

[Vers. orch. Altim. 1 - 90: 4 soli; gli altri voci sempre tutti]

10 15

Cre-do in u - num De - um, fa - cto-rem coe - li et ter - - rae, vi - si -

Cre-do in u - num De - um, fa - cto-rem coe - li et ter - - rae,

Cre-do in u - num De - um, fa - cto-rem coe - li et ter - - rae,

20

vi - si - bi - li - um o - mni - um et in - vi - si -

bi - li - um o - mni - um et in - vi - si - bi - li - um.

vi - si - bi - li - um o - mni - um et in - vi - si -

vi - si - bi - li - um o - mni - um et in - vi - si -

25 30

bi - li - um.

mezza voce Et in u - num Do - mi - num Je - sum Chris - tum, *p* Fi - li - um De - i u - ni -

bi - li - um.

bi - li - um.

35

Cre - do in u - num Do - mi - num, Fi - li - um

ge - ni - tum.

f Cre - do in u - num Do - mi - num, Fi - li - um

f Cre - do in u - num Do - mi - num, Fi - li - um

40 45

De - i u - ni - ge - ni - tum.

mezza voce Et ex Pa - tre na - tum an - te

De - i u - ni - ge - ni - tum.

De - i u - ni - ge - ni - tum.

50

Et ex Pa - tre na - tum

o - mni - a sae - cu - la.

Et ex Pa - - - tre na - tum

Et ex Pa - tre na - tum

55

an - te o - mni - a sae - cu - la.

De - um de De - o,

De - um de De - o,

an - te o - mni - a sae - cu - la.

De - um de De - o,

an - te o - mni - a sae - cu - la.

De - um de De - o,

65

lu - men de lu - mi - ne,

De - um ve - rum

lu - men de lu - mi - ne,

De - um ve - rum

lu - men de lu - mi - ne,

De - um ve - rum

lu - men de lu - mi - ne,

De - um ve - rum

70

de De - o ve - ro.

Ge - ni - tum,

de De - o ve - ro.

Ge - ni - tum,

de De - o ve - ro.

Ge - ni - tum,

de De - o ve - ro.

Ge - ni - tum,

non fa - ctum,

80

ff non fac - tum, *ff* con - sub - stan - ti -

pp con - sub - stan - ti - a - lem Pa - tri:

ff non fac - tum, *ff* con - sub - stan - ti -

ff non fac - tum, *ff* con - sub - stan - ti -

85 90

a - lem Pa - tri:

p[p] per quem om - ni - a fac - ta sunt.

a - lem Pa - tri:

a - lem Pa - tri:

95

per quem o - mni - a fa - cta sunt. *[Vers. orch.: Tutti]* Qui pro - pter

Qui pro - pter nos

per quem o - mni - a fa - cta sunt. Qui pro - pter

per quem o - mni - a fa - cta sunt. Qui pro - pter

100

ff nos ho - mi - nes et pro - pter no - stram sa - lu -

ho - mi - nes et pro - pter no - stram sa - lu -

ff nos ho - mi - nes et pro - pter no - stram sa - lu -

ff nos ho - mi - nes et pro - pter no - stram sa - lu -

105 *f* 110

tem de - scen - dit, de - scen - dit de -

tem de - scen - dit, de - scen - dit, de - scen - dit de

tem de - scen - dit, de - scen - dit, de - scen - dit de

tem de - scen - dit, de - scen - dit, de - scen - dit de

115

coe - lis, de coe - lis.

coe - lis, de coe - lis.

coe - lis, de coe - lis.

coe - lis, de coe - lis.

Soprani 120 125

Alti Solo [Vers. orch.: Solo (o 4 soli)]

Et in - car - na - tus est de Spi - ri - tu Sanc -

130 *f* *pp*

to ex Ma - ri - a Vir - gi - ne:

135 140 *pp*

et in - car - na - tus est, et in - car - na - tus est,

Solo [Vers. orch.: Solo (o 4 soli)]

Et in - car - na - tus est de Spi - ri - tu Sanc - to

[Solo] [Vers. orch.: Solo (o 4 soli)]

145 *pp* Et in - car - na - tus est de

mf et in - car - na - tus est de Spi - ri - tu Sanc - to

mf *pp* ex Ma - ri - a Vir - gi - ne: et in - car - na - tus

155 Spi - ri - tu Sanc - to ex Ma - ri - a Vir - gi - ne et

160 [Tutti] *pp* et ho -

est, in - car - na - tus, et in - car - na - tus est, et

Et [Tutti] *pp*

165 ho - mo fa - ctus est, et ho - mo fa - ctus est, et ho - mo fa -

- mo fa - ctus est, et ho - mo fa - ctus est, et ho - mo fa -

in - car - na - tus est de Spi - ri - tu Sanc - to ex Ma - ri - a Vir -

ho - mo fa - ctus est, et ho - mo fa - ctus est, et ho - mo fa -

morendo 175 *pp* ctus est, et ho - mo fa - ctus est.

pp *ppp* ctus est, et ho - mo fa - ctus est.

pp *ppp* - gi ne: et ho - mo fa - ctus, fa - ctus est.

pp *ppp* ctus est, et ho - mo fa - ctus, fa - ctus est.

Più mosso

ff 185 **ff** 190 **ff**

Cru - ci - fix - us e - ti - am pro
 Cru - ci - fix - us e - ti - am pro
 Cru - ci - fix - us e - ti - am pro
 Cru - ci - fix - us e - ti - am pro

Vers. orch.: Cru - ci - fix - us e - ti - am pro

T. *Vers. orch.:*
 B.

Vers. orch.: no - bis: 195 **ff** 200

no - bis: sub Pon - ti - o Pi - la - to
 no - bis: sub Pon - ti - o Pi - la - to
 no - bis: sub Pon - ti - o Pi - la - to
 no - bis: sub Pon - ti - o Pi - la - to

Vers. orch.: no - bis: sub Pon - ti - o Pi - la - to

T.
 B.

205 **ff** 210 **pp**

pas - sus, pas - sus,
 pas - sus, pas - sus,
 pas - sus, pas - sus, et se -
 pas - sus, pas - sus,

Vers. orch.: T.
 B.

215 *pp*

pp

et se - pul - tus est,

et se - pul - tus est, et se - pul - tus est,

pul - tus est, et se - pul - tus est, se - pul - tus est,

pp

et se - pul - tus est, se - pul - tus est, se - pul - tus est,

ppp 220 225

pas - sus, et se - pul - tus est,

ppp

pas - sus, et se - pul - tus est,

ppp

pas - sus, et se - pul - tus est,

ppp

pas - sus, et se - pul - tus est,

pp 230 235

pas - sus, et se - pul - tus est, se - pul - tus est,

pp

pas - sus, et se - pul - tus est, se - pul - tus est,

pp

se - pul - tus est,

pp

et se - pul - tus est, se - pul - tus est,

[*ppp*] 240 [Tempo I. ♩ = 132] 245

se - pul - tus est.

[*ppp*]

se - pul - tus est.

[*ppp*]

se - pul - tus est. Et re - sur - re - xit ter - ti - a di - e, se - cundum Scrip -

[*ppp*]

se - pul - tus est.

[Vers. orch. m. 241, 249; 4 soli]

250 255

f Et re-sur-re-xit ter-ti-a di-e, re-sur-re-xit se-cun-

f Et re-sur-re-xit ter-ti-a di-e, re-sur-re-xit se-cun-

tu-ras, et re-sur-re-xit ter-ti-a di-e, re-sur-re-xit se-cun-

f Et re-sur-re-xit ter-ti-a di-e, re-sur-re-xit se-cun-

260 265

— dum Scrip-tu-ras.

dum Scrip-tu-ras.

[Vers. orch. m. 260-267: 4 soli] *f* [A] Et as-cen-dit in coe-lum: se-det ad dex-teram

dum Scrip-tu-ras. [Vers. orch. T.]

270 275

f Et a-scendit in coe-lum: se-det ad dex-teram Pa-tris.

f Et a-scendit in coe-lum: se-det ad dex-teram Pa-tris.

f Pa-tris. Et a-scendit in coe-lum: se-det ad dex-teram Pa-tris.

f Et a-scendit in coe-lum: se-det ad dex-teram Pa-tris.

Tenori 280

Bassi

f Et i-te-rum ven-tu-rus est cum

285

Et i - te-rum ven - tu - rus est cum glo -

glo - ri - a, et i - te-rum ven - tu - rus est cum glo -

290

Et i - terum ven - tu - rus est cum glo - ri - a, cum glo -

ven - tu - rus est cum glo - ri - a, cum glo - ri - a, cum

ri - a, cum glo - ri - a, cum

ri - a,

295 300

glo - ri - a, cum glo - ri - a ju - di - ca - re vi - vos,

- ri a ju - di - ca - re vi - vos et mor - tu - os, et mor - tu -

glo - ri - a ju - di - ca - re vi - vos, ju - di - ca - re

ju - di - ca - re vi - vos, ju - di - ca - re

305

vi - vos et mor - tu - os: cu - jus reg - ni non e - rit fi - nis,

os: cu - jus reg - ni, cu - jus reg - ni non e - rit

vi - vos et mor - tu - os: cu - jus reg -

vi - vos et mor - tu - os cu - jus

345

et vi - vi - fi - can - - - tem: *mp*

qui ex Pa - tre Fi - li - o - que pro -

et vi - vi - fi - can - - - tem:

350

qui ex Pa - tre Fi - li - o - que pro - ce - dit. *(mp)*

ce - dit. Qui cum Pa -

qui ex Pa - tre Fi - li - o - que pro - ce - dit.

qui ex Pa - tre Fi - li - o - que pro - ce - dit.

Soprani 355

Alti

- tre et Fi - li - o si - mul ad - o - ra - -

360

Qui cum Pa - - tre et Fi - li - o si - mul ad - o -

tur, *f*

Qui cum Pa - - tre et Fi - li - o si - mul ad - o -

Qui cum Pa - - tre et Fi - li - o si - mul ad - o -

370

ra - - - tur,

mezza voce

et con - glo - ri - fi - ca - - tur, qui lo -

ra - - - tur,

ra - - - tur,

375 *f*

et con - glo - ri - fi - ca -

cu - tus est per Pro - phe - tas.

et con - glo - ri - fi - ca -

et con - glo - ri - fi - ca -

380

tur: qui lo - cu - tus est per Pro - phe - tas.

tur: qui lo - cu - tus est per Pro - phe - tas.

tur: qui lo - cu - tus est per Pro - phe - tas.

385 Soprani

[Vers. orch.: tutti] *f* Cre - do in u - nam sanc - tam ca - tho - li - cam

Alti *f* Cre - do in u - nam sanc - tam ca - tho - li - cam

390 395

et a - po - sto - li - cam Ec - cle - si - am cre - do, cre - do,

et a - po - sto - li - cam Ec - cle - si - am cre - do, cre - do

Cre - do in u - nam sanc - tam ca - tho - li - cam et a - po - sto - li - cam

Cre - do in u - nam

400

cre do, cre do.

in u - nam sanctam ca - tho - li - cam et a - po - sto - li - cam Ec - cle - si - am.

Ec - cle - si - am cre - do, cre - do, cre do.

sanctam ca - tho - li - cam et a - po - sto - li - cam Ec - cle - si - am.

Tenori *f* 405 [Vers. orch.:] 410 *A*

Bassi Con-fi - te - or u - num bap - tis - ma in re - mis - si - o - nem pec - ca - to -

ff 415

Et ex - pec - to re - sur - rec - ti - o - nem mor - -

Et ex - pec - to re - sur - rec - ti - o - nem mor - -

- rum. *ff*

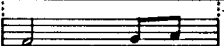
Et ex - pec - to re - sur - rec - ti - o - nem mor - -

420 *f*

- tu - o - - rum. Et

- tu - o - - rum. *[f]* Et vi - tam ven - tu - ri,

f Et vi - tam, vi - tam ven - tu - ri sae - cu - li, *f*

- tu - o - - rum. [Vers. orch.: *A.*] Et

425 430

vi - tam, vi - tam ven - tu - ri sae - cu - li. *[>]* A - - - men,

vi - tam, vi - tam ven - tu - ri sae - cu - li. *[>]* A - - - men,

vi - tam, vi - tam ven - tu - ri sae - cu - li. *[>]* A - - - men,

vi - tam, vi - tam ven - tu - ri sae - cu - li. *[>]* A - - - men,

435

ff a - men, — a - men, —

ff a - men, — a - men, —

ff a - men, — a - men, —

ff a - men, — a - men, —

[A]

440 *ff*

445

ff a - men, a - - - men. —

ff a - men, a - - - men, a - men. —

ff a - men, a - - - men, a - men. —

ff a - men, a - - - men, a - men. —

SANCTUS

Allegro maestoso [♩ = 72]

Sanc - tus, Sanc - tus Do - mi - nus, De - us Sa - ba - oth,
 Sanc - tus, Sanc - tus, Sanc - tus, Sanc - tus Do - mi - nus, De - us Sa - ba - oth,
 Sanc - tus, Sanc - tus, Sanc - tus Do - mi - nus, De - us Sa - ba - oth,
 Sanc - tus, Sanc - tus Do - mi - nus, De - us Sa - ba - oth,

Sanc - tus, Sanc - tus Do - mi - nus, De - us Sa - ba - oth,
 Sanc - tus, Sanc - tus Do - mi - nus, De - us Sa - ba - oth,
 Sanc - tus Do - mi - nus, De - us Sa - ba - oth,
 Sanc - tus Do - mi - nus, De - us Sa - ba - oth,

Sanc - tus, Sanc - tus, Sanc - tus Do - mi - nus, De - us
 Sanc - tus, Sanc - tus, Sanc - tus Do - mi - nus, De - us
 Sanc - tus, Sanc - tus, Sanc - tus Do - mi - nus, De - us
 Sanc - tus, Sanc - tus, Sanc - tus Do - mi - nus, De - us

Sa - ba - oth, Sa - ba - oth, Sa - ba - oth,
 Sa - ba - oth, Sa - ba - oth, Sa - ba - oth,
 Sa - ba - oth, Sa - ba - oth, Sa - ba - oth,
 Sa - ba - oth, Sa - ba - oth, Sa - ba - oth, Sa - ba - oth,

ff 35 40

Sanc - tus Do-mi-nus, De - us Sa - ba-oth, Sanc-tus, Sanc-tus Do-mi-nus, De - us

ff

Sanc - tus Do-mi-nus, De - us Sa - ba-oth, Sanc-tus, Sanc-tus Do-mi-nus, De - us

ff

Sanc - tus Do-mi-nus, De - us Sa - ba-oth, Sanc-tus, Sanc-tus Do-mi-nus, De - us

ff

Sanc - tus Do-mi-nus, De - us Sa - ba-oth, Sanc-tus, Sanc-tus Do-mi-nus, De - us

Più mosso

45

Sa - - ba - oth. —

Sa - - ba - oth. — Ple - ni sunt coe - li et ter - ra — glo - ri - a tu - a.

Sa - - ba - oth. —

Sa - - ba - oth. —

50 *f* 55

Ple - ni sunt coe - li et ter - ra glo - ri - a tu - a,

f Ple - ni sunt coe - li et ter - ra glo - ri - a tu - a, [A] *f* ple - ni sunt

f Ple - ni sunt coe - li et ter - ra glo - ri - a tu - a,

f Ple - ni sunt coe - li et ter - ra glo - ri - a tu - a,

60 *f* *ff*

ple - ni sunt coe - li et ter - ra glo - ri - a tu - a. Ho -

coe - li et ter - ra coe - li et ter - ra glo - ri - a tu - a.

f ple - ni sunt coe - li et ter - ra glo - - ri - a tu - a.

[A] *f* ple - ni sunt coe - li et ter - ra glo - - ri - a tu - a.

65

san - na in ex - cel - sis, ho - san - na in ex - cel - sis, ho - san - na, ho - san - na in ex -

ff

Ho - san - na in ex - cel - sis, ho - san - na in ex - cel - sis, ho - san - na, ho -

ff

Ho - san - na, ho - san - na, ho -

ff

Ho - san - na in ex - cel - sis, ho - san - na in ex - cel - sis, ho -

70

cel - sis, ho - san - na in ex - cel - sis, ho - san - na in ex -

san - na, ho - san - na, ho - san - na, ho - san - na

san - na, ho - san - na, ho - san - na, ho - san - na, ho -

san - na in ex - cel - sis, ho - san - na, ho - san - na

[Vers. orch. T.]

75

cel - sis, ho -

in ex - cel - sis, in ex -

san - na, ho - san - na in ex -

in ex - cel - sis, in ex -

80

san - na in ex - cel - sis, ho - san - na, ho - san - na, ho -

cel - sis, ho - san - na, ho - san - na, ho -

cel - sis, in ex - cel - sis, ho -

cel - sis, ho - san - na, ho - san - na in ex - cel - sis,

85

35

90

san-na in ex-cel-sis, in ex-cel-sis,
 san-na in ex-cel-sis, in ex-cel-sis,
 san-na, ho-san-na, ho-san-na in ex-cel-sis,

Molto maestoso

95

ho-san-na in ex-cel-sis.
 ho-san-na in ex-cel-sis.
 ho-san-na in ex-cel-sis.
 ho-san-na in ex-cel-sis. *attacca*

BENEDICTUS

Lento

pp

5

10

15

20

36

pp 25

Be - ne - dic - tus, qui ve - nit,

p Be - ne -

pp Be - ne - dic - tus, qui ve - nit, qui

pp Be - ne - dic - tus, qui ve - nit,

be - ne - dic - tus, qui

mf 30 *f*

be - ne - dic - tus, qui ve - nit in no - mi - ne

f dic - tus, qui ve - nit, qui ve - nit, qui ve - nit in no - mi - ne

f ve - nit, qui ve - nit in no - mi - ne Do - mi - ni, qui ve - nit in no - mi - ne

f ve - nit, qui ve - nit in no - mi - ne Do - mi - ni, in no - mi - ne

p 35 *mf*

Do - mi - ni, be - ne - dic - tus, qui ve - nit, qui ve - nit in

p Do - mi - ni, be - ne - dic - tus, qui ve - nit in no - mi - ne, in

p Do - mi - ni, be - ne - dic - tus, qui ve - nit in no - mi - ne

p Do - mi - ni,

[Vers. orch.: T.]

dim. 40 *pp* *pp*

no - mi - ne Do - mi - ni, in no - mi - ne Do - mi - ni, be - ne - dic -

dim. no - mi - ne Do - mi - ni, in no - mi - ne Do - mi - ni,

dim. Do - mi - ni, qui ve - nit in no - mi - ne Do - mi - ni,

p *dim.* be - ne - dic - tus, qui ve - nit in no - mi - ne Do - mi - ni,

45 *p cresc.*

tus, qui ve - nit, be - ne - dic -

[p cresc.] be - ne - dic - tus, qui ve -

pp be - ne - dic - tus, qui ve - nit, qui ve - nit, qui

p be - ne - dic - tus, qui ve - nit, qui ve -

50 *dim.*

- tus, qui ve - nit, qui ve - nit in no - mi - ne Do - mi -

f nit, qui ve - nit, qui ve - nit in no - mi - ne Do - mi - ni, in

f ve - nit in no - mi - ne Do - mi - ni, qui ve - nit, qui

f nit in no - mi - ne Do - mi - ni, qui ve - nit in no - mi - ne, in

pp ni, in no - mi - ne Do - mi - ni, be - ne - dic - tus, qui

pp no - mi - ne Do - mi - ni, be - ne - dic - tus, qui

pp ve - nit in no - mi - ne Do - mi - ni, be - ne - dic - tus, qui

pp no - mi - ne Do - mi - ni, be - ne - dic - tus, be - ne - dic - tus, qui

55 *cresc.*

60 *pp*

ve - nit in no - mi - ne Do - mi - ni, in no - mi - ne Do - mi -

f ve - nit in no - mi - ne Do - mi - ni, qui ve - nit in no - mi - ne Do - mi -

f ve - nit in no - mi - ne Do - mi - ni, in no - mi - ne Do - mi -

f ve - nit, qui ve - nit in no - mi - ne, in no - mi - ne Do - mi -

65

pp

ni, be - ne - dic - tus, qui ve - nit,

pp

ni, be - ne - dic - tus, qui ve - nit,

pp

ni, be - ne - dic - tus,

pp

ni, be - ne - dic - tus, qui

[Vers. orch.: A.]

70

pp

be - ne - dic - tus, qui ve - nit in no - mi - ne

pp

qui ve - nit in no - mi - ne Do - mi - ni,

pp

be - ne - dic - tus, qui ve - nit in

mf

ve - nit in no - mi - ne Do - mi - ni,

pp

be - ne - dic -

75

ppp

Do - mi - ni, in no - mi - ne Do - mi - ni.

ppp

in no - mi - ne Do - mi - ni.

ppp

no - mi - ne Do - mi - ni, in no - mi - ne Do - mi - ni. Ho -

ppp

- tus, qui ve - nit in no - mi - ne Do - mi - ni.

[Vers. orch.: B.]

Vivace

80

f

Ho - san - na, ho - san - na, ho - san - na in ex -

f

Ho - san - na in ex -

f

san - na in ex - cel - sis, ho - san - na in ex - cel - sis, ho - san - na, ho -

f

Ho - san - na in ex - cel - sis, ho - san - na in ex - cel - sis, ho -

85 *ff*

cel - sis, ho - san - na in ex - cel - sis, ho - san - na, ho -

cel - sis, ho - san - na in ex - cel - sis, ho - san - na, ho -

san - na in ex - cel - sis, ho - san - na in ex - cel - sis, ho - san - na, *ff*

san - na in ex - cel - sis, ho - san - na in ex - cel - sis, ho - san - na, *ff*

90 *ff*

san - na, ho - san - na, ho -

san - na, ho - san - na, ho -

ho - san - na, ho - san - na, ho - *ff*

ho - san - na, ho - san - na, ho - *ff*

[Vers. orch. B.]

95 *ff*

san - na in ex - cel - sis, ho - san - na, ho -

san - na in ex - cel - sis, ho - san - na, ho - *ff*

san - na in ex - cel - sis, ho -

san - na in ex - cel - sis,

100 105

san - na, ho - san - na in ex - cel - sis, in ex - cel -

san - na, ho - san - na in ex - cel - sis, ho - san - na in ex - cel -

ho - san - na, ho - san - na in ex - cel - sis, in ex - cel -

Maestoso

110

ff

ho - san - na in - ex - cel - sis.

sis, ho - san - na in - ex - cel - sis.

sis, ho - san - na in - ex - cel - sis.

sis, ho - san - na in - ex - cel - sis.

AGNUS DEI

Andante (♩ = 69)

Tenori Solo (Vers. orch. m. 1-33: Solo (o 4 soli))
mezza voce

Bassi A - gnus De - i, qui tol - lis pec - ca - ta mun - di: mi - se -

5

re - re no - bis, mi - se - re - re no -

10

[Vers. orch.: A.]

Solo [Vers. orch. m. 9-33: Solo (o 4 soli)]
mezza voce

A - gnus De - i, qui tol - lis pec - ca - ta mun - di: mi - se -

bis, A - gnus De - i, qui tol - lis pec - ca - ta mun - di, qui

15

re - re no - bis, mi - se - re - re no -

tol - lis pec - ca - ta mun - di: mi - se - re - re, mi - se - re - re no -

Solo [Vers. orch. m. 17-33: Solo (o 4 soli)]
mezza voce

20

A - gnus De - i, qui tol - lis pec - ca - ta mun - di: mi - se -

bis, A - gnus De - i, qui tol - lis, qui tol - lis pec - ca - ta mun - di:

bis, A - gnus De - i, qui tol - lis, qui tol - lis pec - ca - ta

cresc. f

re - - - re no - - - bis, mi - se - re - re

mi - se - re - re no - - - bis, - - - mi - se - re - re no - bis, mi - se - re - re

cresc. mf

mun - di: mi - se - re - re no - bis, mi - se - re - re, mi - se - re - re

25

no - - - bis. A - gnus De - i, qui tol - lis pec - ca - ta, qui

no - - - bis. A - gnus, A - gnus De - i, qui tol - lis pec -

no - - - bis,

Solo [Vers. orch. m. 25-33: Solo (o 4 soli)]
mezza voce

A - gnus De - i, qui tol - lis pec - ca - ta

30

tol - lis pec - ca - ta mun - di: mi - se - re - - - re no - - - bis, mi - se -

ca - - - ta mun - di: mi - se - re - re no - bis, mi - se - re -

mun - di: mi - se - re - - - re no - bis, mi - se - re - re

35

re - - - re no - bis,

re no - bis, *Tutti* mi - se - re re, mi - se - re re, mi - se -

no - - - bis,

no - - - bis,

re - - - re no - bis,

re - - - re no - bis,

Tutti mi - se - re - re, mi - se -

Tenori 40

Bassi

re - re, mi-se - re re - re, mi-se - re re, mi-se - re - re

45 *Tutti*

mi-se - re re, mi-se - re re, mi-se -

dim. *p* no - - - bis,

50 *dim.* *p*

re - re, mi-se - re no - bis.

mf *p* mi-se-re - re no - bis.

Tutti mf *p* mi-se-re - re no - bis. *Solo^(*) mp* Do - na

mf *p* mi-se-re - re, mi-se-re - re, mi-se-re-re no - bis.

55

mp

Do - na no - bis pa -

no - bis, do - na no - bis pa - - - - - cem,

[Vers. orch.: T.]

60

mp

cem, do - na no - - - bis, do - - - na no - bis

mp

Do - na no - bis pa - - - - - cem, do - na no - - - bis

Tutti mp

do - na no - bis pa - - - - - cem, do - na no - - - bis

mp

Do - - - na no - bis, do - na no - bis pa - cem,

[Vers. orch.: B.]

65

ppp *rit.*

pa - cem, pa - cem, pa - - - - - cem.

ppp *rit.*

pa - cem, pa - cem, pa - - - - - cem.

ppp *rit.*

pa - cem, pa - cem, pa - - - - - cem.

ppp *rit.*

pa - cem, pa - cem, pa - - - - - cem.

ppp *rit.*

pa - cem, pa - cem, pa - - - - - cem.

MŠE D DUR (varhanní verze)

Podle původních pramenů k tisku připravila Komise pro vydávání děl Antonína Dvořáka: Otakar Šourek, František Bartoš, předseda – Jan Hanuš, hlavní redaktor – dr. Jiří Berkovec – Jarmil Burghauser – dr. Antonín Čubr – Antonín Pokorný – Karel Šolc.

Z PRVÉ MŠE, kterou složil *Antonín Dvořák* (8. IX. 1891–1. V. 1904) v tónině B dur ještě někdy v době svého studia na varhanické škole mezi léty 1857 až 1859 a kterou prý měl v ruce prof. Josef Förster, známe jen dva takty, které po paměti zapsal někdejší Dvořákův spolužák Václav Urban. Skladatel sám brzy dílo zničil stejně jako další mši v tónině f moll, pro jejíž existenci máme ještě méně dokladů. Když skladatel na přání Josefa Hlávky, pražského architekta, mecenáše a zakladatele České akademie věd a umění, se podjal úkolu napsat mši pro slavnostní zasvěcení kaple u Hlávkovy zámku v Lužanech, měl za sebou ze skladeb na liturgické texty již kompozice svého proslulého *Stabat mater* (1876–7), *Žalmu 149.* (1879) a drobnějších věcí vokálních a zejména ovšem i monumentální oratorium *Svatá Ludmila* (1885–6). V předmluvě k orchestrální verzi hovoříme o vnitřních zásadních předpokladech, jež *Antonín Dvořák* pro vytvoření své *Mše D dur* měl; vysvitají částečně i z dopisu plzeňskému sbormistru M. V. Slezákovi ze dne 7. V. 1887 („...o celý svět se nestarám – pracuji pilně na nové mši a kochám se v Boží přírodě.“), zejména však v dopise Hlávkově (17. VI. 1887), kde podává zprávu o dokončení práce: „Mám tu čest Vám oznámiti, že jsem práci šťastně dokončil a že se z ní upřímně raduji. Myslím, že to bude dílo, které účelu svému úplně vyhoví. Mohlo by se to jmenovat: víra, naděje a láska k Bohu nejvyššímu, a poděkování za tak vzácný dar, že mně bylo popřáno dílo to ku chvále Nejvyššího a ku cti umění našeho šťastně dokončiti. Nedivte se mi, že jsem tak nábožný – ale který umělec to není – nic takového nedokáže. Což nemáme příklady na Beethovenovi, Bachovi, Rafaelovi a mnoho jiných? Konečně děkuji i Vám, že jste mi dal podnět dílo v takové formě napsat, jinak bych byl asi sotva na to kdy pomýšlel; neb až dosud jsem psal díla podobného druhu jen ve velkých rozměrech a s prostředky velikými. Tentokrát jsem ale psal jen s pomůckami skromnými, a přece si troufám říci, že se mi práce má zdařila.“

Avšak právě tyto „skromné pomůcky“ (mše byla koncipována pro sbor a varhany se střídým užitím sóla a v technicky přístupné faktuře) a zejména slohové a výrazové omezení, dané sakralními požadavky příležitosti, ukazují Dvořákovo mistrovství, jež na tak omezeném prostoru dovedlo uplatnit i přípustnou míru vlastní hudební osobitosti a navíc i vystihnout vysoce jímavým způsobem specificky českou venkovskou atmosféru; tedy záměrně nikoli slavnostnost obřadu třeba v metropolitním chrámu sv. Víta nebo soustředěnou sublimní kontemplaci klášterního zášeří, ale ducha úsměvné, útulné krajiny s kopečky a lesíky a malým barokním kostelíčkem s lidovou výzdobou, moudrost a bezpečí domova.

Osobnostní postoj k úkolu vedl Dvořáka dokonce k tomu, že danou hranici oficiálního textu původně překročil v *Credo*; proti zvyklostem totiž opakoval latinské „věřím“ všude tam, kde je mešní formulář jen předpokládá jako „vytknuté před závorku“. Teprve při tiskovém vydání – nevíme, zda na vlastní či cizí podnět – toto nezvyklé zdůraznění pevnosti své víry potlačil ve prospěch tradičního textu.

Dílo v této formě zaznělo skutečně poprvé při zamýšlené příležitosti dne 11. září 1887, kdy je pod taktovkou skladatelovou provedli členové sboru plzeňského Hlaholu v nastudování sbormistra Jindřicha Viewega, sóla zpívali Hlávková choť Zdeňka, skladatelova choť Anna, Rudolf Huml a Otakar Schwenda, varhany hrál Josef Klička. Pro koncertní provedení, vyžádané v Plzni na den 15. IV. 1888, byl doprovod upraven pro dvě harmonia, dva kontrabasy a violoncello; žel tato úprava není dnes známa, abychom mohli konstatovat, nakolik byla skladatelem spoluvytvořena. Víme jen, že k ní dal souhlas.

Kupodivu o dílo v původní formě nebyl žádný nakladatelský zájem; Dvořák je marně nabízel Simrockovi, a firma Novello v Londýně, jež je nakonec do nákladu přijala, si vymínila, že skladatel zpracuje varhanní part do podoby orchestrální (o tom hovoří předmluva k našemu vydání této podoby). Znění s varhanami vydal až v r. 1963 saarbrückenský nakladatel Robert Carl ve zpracování Aloise Marie Müllera, zaměřeném pro církevní praxi (návrhy zkrácení, pokud by vznikly námítky proti délce a častému opakování textu, a téměř důsledné proměnění Dvořákovy úzké akordické polohy do polohy široké). Náš vydání jsou tedy prvými tiskovými vydáními Dvořákových originálů, přičemž ponecháváme i této verzi opusové číslo 86, s nímž mše u Novella vyšla.

Jarmil Burghauser